

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америка СІМ ЦЕНТІВ Закордоном

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0807 4-0237

Тел. J. E. Сокоу: ВЕрген 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ВІЙСЬКОВИЙ БЮДЖЕТ З 60 БІЛІОНІВ

ЗДА МУСЯТЬ БУТИ ГОТОВІ ВІДБИТИ СОВЕТСЬКИЙ НАПАД

Вашингтон, 30 квітня. — Президент Труман передав Конгресові бюджет для оборони країни у висоті \$60,679,414,690 на скарбовий рік 1952, якого діяння починається з днем 1 липня б.р. Видатки обіймають військові за потреби Америки в таких розмірах, щоб разом з

ГЕН. МЕК АРТУРА ПЕРЕСЛУХУВАТИМУТЬ НА ТАЙНИМ ЗАСІДАННІ

Вашингтон. — Сенатська комісія почне переслухання ген. Доглеса МекАртура в справі військової й закордонної політики на Далекому Сході на тайних засіданнях від четверга 3 травня і буде подавати до прилюдного відома тільки деякі частини знань, які складає генерал. Після нього будуть переслухані інші знавці тих справ, включаючи й секретаря оборони ген. Джорджа К. Маршала й голову спільних генеральних штабів, ген. Омара Бредлі. Якщо б зайшла потреба переводити прилюдні переслухання, комісія може це зробити пізніше. Міжтим ген. МекАртур відбуде парадні походи в Шікаго й Милвокі, був прийнятий на параді льоляльності в Нью-Йорку, товариши свої жінці у привіт, приготувані у її родинним містечку Морфрісборо, у стеїтї Теннессі і повернувся до Нью-Йорку.

ЗАБОРОНИЛИ МІСЬКИМ КАЛЕДЖАМ УЧАСТЬ У СПОРТОВИХ ГРІ

Нью-Йорк. Рада Вищої Освіти вирішила, що студентські атлетичні організації в каледжах, утримувальні місця, не можуть брати участі в спортивних забавах у Медісон Сквер Гарден або в інших місцях, де ці забави відбуваються на комерційній системі. До таких каледжів належать: Сітї, Квінс, Бруклін і Гонтвер. У майбутності студенти можуть брати участь у спортивних іграх тільки на аренах, які остаеться під контролею виховних властей. Цю постанову видала рада після того, як поставлено під сумнів низку продажних провідників студентських спортивних забав.

ВЕРХОВНИЙ СУД ВИРІШИВ ПИТАННЯ УРЯДОВОЇ ПОЛІТИКИ

Вашингтон. — Верховний Суд Злучених Держав вирішив дві справи, які матимуть вплив на політику адміністрації през. Трумана. Перше настав по імені три організації, яких уряд не може розв'язати без попереднього судового рішення. Це такі організації: Спільний Комітет Проти-Фашистських Втікачів; Рада Американсько-Советської Приязни і Міжнародний Робітничий Орден, який мав бути

ЮНІОНЕ РОБІТНИЦТВО ЗАКІНЧИЛО БОЙКОТ ОБОРОННИХ УСТАНОВ

Вашингтон, 30 квітня. — Провідники зорганізованого робітництва закінчили двомісячний бойкот мобілізаційних агенцій, однак заявляють, що треба ще дальшої основної поправки в оборонній програмі. Бойкот розпочався був 28 лютого, коли

В АМЕРИЦІ

● Одинадцять сторіч французької традиції можна оглядати в бібліотеці Морган при 29 Іст 33 вулі в Нью-Йорку впродовж цілого літа. Там будуть виставлені книги й інші французькі пам'ятники з нагоди 2,000 річчя заложення міста Парижу у Франції.

● У Вашингтоні розмовлятиме Вінтон Чорчїл з кореспондентами 11 травня після виголошення своєї промови в університеті Пенсильванії у Філадельфії 10 травня. Перекуску для Чорчїла приготує Клуб Заморських Інтересівників.

● 3,300 тон зброї для європейських альянсів швезено зі Злучених Держав впродовж шести місяців. Між швезеною зброєю знаходяться тенки, вози для постачання амуніції та поле бою, як теж мала зброя й амуніція.

● Маргарет Труман, як фільмова артистка, виступила в фільмі „Джудіт“ в радіській програмі в „Голдвуді“. Кажуть, що Нешенел Бродвейнґ Компані заплатила їй за ролю \$2,500.

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЛИКДЕНЬ ПРЕДМЕТОМ УВАГИ АМЕРИКАНЦІВ

Нью-Йорк, 1 травня. — Зміна політичних настроїв в Америці проявилась в цьому році теж в американській увазі до українських святкувань Великдня. Тоді, як в попередніх роках місцева преса відмічувала переважно великодні святкування в російській православної катедрі, в цьому році поодинокі газети, зокрема — „Нюз“ і „Міррор“, що виходять кілька мільйонами тиражем, помістили в понеділково-мудні видання ілюстрації з українських святкувань в українській католицькій церкві св. Юра при 7-ій вулиці та з великої маси народу, що заповнила вулицю, виходячи з церкви.

ВИЛСОН ЗАКЛИКАЄ ДО ПІДПОРЯДКУВАННЯ ОБОРОНИ ВСІХ ІНШИХ ПОТРЕБ

Париж, 1 травня. — Чарлз Е. Вилсон, директор оборонної мобілізації Злучених Держав, висловив тут вчора надію, що теж західно-європейські країни підпорядкують всі свої цивільні потреби інтензивній оборонній підготовці, як це вже зробили Злучені Держави. Теперішній стан озброєння європейських країн він порівнював з „початковою стадією“ американської оборонної підготовки, що від того часу вже далеко завансувала. Це характеризується фактом, що Злучені Держави задумують видати на оборону в цьому році 50,000,000,000 доларів. Вилсон підкреслює, що сьогоднішній стан американської зброєвої продукції можна було досягнути тільки через відповідні обмеження цивільного виробництва, зокрема продукції автомашин, зокрема, що подібні заходи можуть бути пороблені теж в Європі, бо тільки в той спосіб можна забезпечити безперервну доставку сировини для воєнної індустрії. Необхідність інтензивної оборонної підготовки Вилсон мотивував погіршенням політичного напруження в світі. Він вважає, що тільки повна оборонна готовість західних альянсів та їхня виразна перевага під цим оглядом можуть здержати агресора від здійснення його планів і тим самим врятувати мир.

ЦИВІЛЬНА ОБОРОНА ОСТЕРІГАС ПЕРЕД ПАСОВОЮ ПОВІТРЯНОЮ АТАКОЮ

Вашингтон, 30 квітня. — Милард Калдвел, адміністратор Федеральної Цивільної Оборони, оприлюднив остерогу, що напад ворога з повітря на Злучені Держави, це „не буде наліт одного-двох літаків, які покажуться і втечуть, тільки це буде масовий ударний наліт“. Його цілком буде викликати як мога найбільша паніка і терор і нанести якнайбільше число жертв впродовж кількох годин та знищити продукцію спосібність Америки. Ці погляди висловив Калдвел на першій тижневій конференції штабу федеральної Цивільної Оборони, в якій взяли участь губернатори сьоми стеїтів та Аляски, щоб приготуватися на напад атомовою бомбою. Його погляд такий, що безпечество країни вимагає, щоб цивільна оборона йшла

Вашингтон. — Сен. Генрі Кабот Лодж з Массачусетса ствердив „жахливий факт“, що повітряна вищість і наземна військова вищість у наземних військових силах знаходяться в Советському Союзі. „Якщо ми не розбудуємо повітряні сили найменше до 150 частин,

УКРАЇНСЬКА УЧАСТЬ В ПАРАДІ ЛЬОЛЯНОСТІ ПІД ГАСЛОМ БОРОТЬБИ ЗА ВОЛЮ

Нью-Йорк, 1 травня. Українська участь в Параді Льоляности в суботу 28-го травня теж і в цьому році була цілком під знаком української боротьби за визволення, як це підкрес-

ГЕН. М. АРТУР, в товаристві ветеранських командантів і кардинала Спелмана та протестантського єпископа Донегана, поздовляє Параду Льоляности на 5-тій ескаро мизулої суботи.

АЛЯНТИ ПРИПИНИЛИ ВОРОЖИЙ НАСТУП В КОРЕЇ

ВОРОГ СТЯГАЄ НОВІ СИЛИ ДО НАСТУПУ НА СЕУЛ. — АЛЯНТСЬКА АРТИЛЕРІЯ, ФЛОТА І АВІАЦІЯ В АКЦІЇ ДЛЯ ОБОРОНИ КОРЕЙСЬКОЇ СТОЛИЦІ

ДО ОБОРОНИ СЕУЛУ, корейської столиці, загроженої безпосередньо наступом ворога, йдуть і дуть серед дощу ці вете-рани 19-го полку 24-тої американської дивізії. Ворожий похід на Сеул був здержаний сильним вогнем алянтської артилерії, флоти і авіації.

В КОРЕЇ ПЕРЕКРЕСЛЯЄТЬСЯ ПЛАН КОМУНІСТИЧНОГО ПІДБОЮ СВІТУ

Питсбург, 1 травня. — Моріс Тобін, секретар праці, заявив тут вчора на одному демократичному зібранні, що алянти в Корей практично перекреслюють всі комуністичні плани, вже від давна доайливо приготувані на підбій цілого світу. „Замість єдиного захоплення багатьох провінцій Південної Азії, комуністи застрягли в Корей в кампанії, якої не можуть виграти; їхні воляки гинуть десятками тисяч, їхні ресурси, які вони могли використати для інвазії Формози, — зв'язані безвиглядно війною в Корей, а сама Південна Корея, предмет їхньої агресії, є все ще поза їхнім засягом“ — ствердив Тобін. Він теж вважає, що есентауальні алянтські тактика на Китай не даде б жадних позитивних результатів, натомість послабила б оборону Європи та поділила б західний світ на два табори.

КООРДИНАЦІЯ ОДНОЮ З ГОЛОВНИХ ПРОБЛЕМ ОБОРОНИ ЗАХОДУ

Париж, 1 травня. — В місцевих дипломатичних, військових і господарських колах — вважається, що одною з головних проблем західної оборонної підготовки є справа координації під кожним оглядом, зокрема щодо оборонної промислової продукції. Західно-альянтська оборонна продукція вже сьогодні перевищує на 100 процент таку продукцію комуністичного світу, включно зі Советським Союзом, його сателітами і червоним Китаєм. Під цим оглядом на увагу заслуговують деякі цифри. В минулому році національні приходи західних альянсів — (Злучених Держав, Британії, Канади і Зах. Європи) вносили разом около 443,000,000,000 доларів, з чого на оборону видано около 25,000,000,000 доларів, тоді як приходи комуністичного бльоку вносили приблизно 112,000,000,000 доларів, з того на озброєння — 13,000,000,000 доларів. Якщо б західним алянтам пощастило відповідно скоординувати свою підготовку, тоді її перевага над комуністичною була б відсотково ще на багато більша.

ІРАНСЬКИЙ СЕНАТ УХВАЛИВ НАЦІОНАЛІЗАЦІЮ НАФТИ

Тегеран, Іран, 1 травня. — Іранський сенат одностайно ухвалив вчора закон про націоналізацію іранської нафти, що відносно означає відібрання власності Англо-Іранської Нафтової Компанії. Закон вже попередньо був ухвалений ницою палатою парламенту та увійде в силу після його підписання шахом, що не має права спротиву. Закон обов'язуватиме влад від 20-го березня. — Цю важливу в своїх наслідках акцію переведено після призначення шахом нового прем'єра, Магоммеда Моссадега, лідера іранської націоналістичної партії, яка була досі найбільшим пропагатором націоналізації. Новий премієр перевів націоналізаційний закон ше закон потрапив сформувати новий уряд. Черговим його актом були наради а шафом штабу і шефом поліції та опісля заборони комуністичних святкувань Першого Травня. Націоналізаційний закон не передбачує ліквідації Англо-Іранської Нафтової Компанії, але залишає її дальше як головного експлуататора нафти, що переходить на державну власність.

Токіо, 1 травня. — Велика комуністична весняна офензива в Корей, що згідно з твердженням алянтського головного командування могла б бути вирішеною в теперішній війні, була здержана, щонайменше хвилею, силою алянтського вогню, не зважаючи на велику чисельну перевагу ворога. Ще вчора заповідалося можливість нового ворожого наступу з нагоди Першого Травня, до якого ворог виразно приготувався, стягаючи на фронт нові резерви. Але пізно вночі червоні того сподіваного наступу на давню корейську столицю Сеул не тільки не почали, але й почали перетягати сконцентровані там сили дальше на схід. Хоча сам Сеул, що вже три рази переходив з рук до рук і у великій частині був знищений та втратив будь-яке реальне стратегічне значення, алянтське командування зорганізувало його потрібну оборону: артилерії зі суші, флоти з моря та авіації з повітря, бомбардуючи без упину ворожні позиції в горах на підступах до Сеул та завдаючи ворогові нових величезних втрат, що за десять днів теперішнього наступу коштують ворогові поверх 70,000 воєнків. Правдоподібно внаслідок цих жахливих втрат офензивна акція ворога на цілому фронті втратила на силі і вчора ввечері бої почали втихати.

Ворог мав великі втрати в Манджурії нові сили, але досі, як зізнають полонені, тільки деякі з них поспіли на фронт, з огляду на постійні атаки ворожих комуністичних полуків алянтської авіації. — Сьогодні вночі комуністична радіостанція з Пйонгянґ повідомила, що червоні мали б стати вже у віддаленні тільки п'ятьох миль від Сеул, але на них не натрапили алянтські патрулі, що робили свої впади далеко поза фронтові лінії. Тоді, як головна увага скерована на фронт біля Сеул, в інших секторах вже приходить тільки до обмежених боїв, голонно між сильними патрульними відділами. Вля самого Сеул, з якого в останні дні евакуовано вже втретє около 400,000 цивільного населення, важка алянтська артилерія вистріляла вчора около 46,000 гранат на ворожі позиції в поближких горах, четвертую частину сконцентровані там ворожі сили. До цієї акції прилучилися теж алянтські воєнні кораблі в заливі Інчон, що з американським крейсером Толідо на чолі та разом з артилерією і авіацією створили для ворога справжнє вогненне пекло на цій ділянці фронту.

В СВІТІ

● Після недавної інспекційної поїздки до Італії головного команданта алянтських збройних сил в Європі, ген. Авієнцера, тепер відбувається там така ж поїздка і його наступник, фільд маршал Монґомері. Це підкреслює велику стратегічну вагу, яку алянти приділяють Середземноморському басейнові.

● Повідомлення про сильне поширення „католицького босого підплілля“ в Чехословаччині повставило в англійській пресі.

● Советські інженери почали інтензивну перебудову та розбудову головних залізничних і колових шляхів від ріки Лаби в Німеччині, через Польщу, аж до советського кордону — повідомляють з добре поінформованих німецьких джерел.

● Велі рійки, які пливають з Болгарії до Югославії, Комінформ використовує тепер для пропаганди проти Тіта, прямо кидуючи на воду великі пропагандні „летючки“ на дереві, транспаранті і т. п. Югославські селяни, що пропаганду відлякують та передають місцевим властям.

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Subscription rates table with columns for PERIODICITY, SUBSCRIPTION RATES, and prices for one, six, and three months.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів. За оголошення редакція не відповідає. Адреса: "СВОБОДА", Р. О. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Повітряна сила Америки

Злучені Держави заповіли, що бомбардуватимуть ворожі бази в Манджурії, якщо китайські комуністи звернуть свої повітряні сили проти військ Об'єднаних Націй в Кореї. Це вказувало б, що Америка ризикує новою світовою війною.

Коли ж Злучені Держави вже на таке зважились, то це знає, що вони вже настільки сильні, що можуть змиритись з самою Росією, якщо знайде потреба. Знаєць з тої думки, що Америка з тепер у такому положенні, що мала б верх у можливої повітряній війні.

Там Совети втримують літаки для переловлення ворожих літаків, які можуть надлетіти з американського континенту. Російські бази обіймають простір від Латвії до північно-східного кінця Китаю, однак віддалі від тих баз до американських промислових осередків далеко більша, ніж віддалі з американських баз до російських осередків.

Амерікан Авіейшен" подає малу свідку, на якій точніше зазначені російські й американські повітряні бази. Усіх кинезором на мапу, якості завважити, в чому лежить різниця.

Цією літунських сил, то російська повітряна сила складається з тузину тактичних повітряних армій, приміщених на Заході та підбігуновім північнім крузі, і зі стратегічної бомбардувальної сили.

Головна повітряна сила тактичних російських армій звернена, як сказано, на Захід і на оборону підбігунових околиць. Там Совети втримують літаки для переловлення ворожих літаків, які можуть надлетіти з американського континенту.

Поряд із Коресю все частіше згадується імя Югославії в світовій пресі. Недавні відвідини Югославії генеральним секретарем Об'єднаних Націй Трігве Лі показує, що вагу Югославії належно оцінюють найважливіші дії світової політики.

Комуністичний "схизматик" Тіто своїм відступленням від сталінізму наробив багато клопоту московському диктаторові. Не тільки тим, що Тіто виступив проти оцінки Москви над Югославією.

Америка, Англія і Франція дали югославському урядові кредити для розвитку промисловості і сільськогосподарства і нарешті виявили охоту задовольнити прохання Тіто щодо постачання зброї для югославської армії.

Технологічно західні держави, як запевняв журнал "Амерікан Авіейшен", є багатші в електроніці. Уже в другій світовій війні ЗДА і Великобританія випередили Росію в цій справі, а від тоді їхня продукція не вгаває.

Коли йдеться про організацію повітряних сил, то російська повітряна сила складається з тузину тактичних повітряних армій, приміщених на Заході та підбігуновім північнім крузі, і зі стратегічної бомбардувальної сили.

Америка має бази в Марокко й Триполісі — в Африці, а злітні розміри коротка повітряна дорога до Харкова і Москви. Стрілки з іншої бази, у Драгран, у Савді Арабії над Перським заливом вказують, що ця база пригортається висилати літаки на Москву й Новосибірськ, в середнім Сибірі.

Віддалі з американської бази Лаймстон, недалеко Бостону, для налету на Ленінград є така сама, як віддалі для налету російських літаків з підбігунових околиць на Нью Йорк, а таких довгих "ліній" в обидві сторони є три. На малі нема зазначеної ні однієї російської бази, яка могла б вислати свої літаки на таку коротку віддалі, як напр. Америка з Африки й Арабії, або з Аляски.

Югославія, "народні демократії" і Росія. Поряд із Коресю все частіше згадується імя Югославії в світовій пресі. Недавні відвідини Югославії генеральним секретарем Об'єднаних Націй Трігве Лі показує, що вагу Югославії належно оцінюють найважливіші дії світової політики.

Ось його "злочини" супроти правдивого комунізму: 1. Югославський диктатор, після свого розриву з Москвою, заборонив у школах своїй державі російську мову.

Із цих фактів бачимо, як далеко зайшов розлам між Тітом і його колишнім учителем Сталіном. Відносини настали такі, що "добрий учитель" з радістю утупив біг свого ученика в лодці води, та тільки "капіталістичні імперіялісти" не дають.

Вони несли в "марксистсько-ленінізм" та в інших теоріях, але вміють добре битися на фронті і на їх вірність може покладатися Тіто. 30 днівизі Тіта — це в сучасній Європі головна сила, що може активно виступити проти совєтської агресії.

Вони несли в "марксистсько-ленінізм" та в інших теоріях, але вміють добре битися на фронті і на їх вірність може покладатися Тіто. 30 днівизі Тіта — це в сучасній Європі головна сила, що може активно виступити проти совєтської агресії.

Советський "фолкльор"

(Не анекдот, а факт)

З припущенням так званого українізаційного курсу на підсовєтській Україні, що закінчався масовими арештуваннями, в'язнями, засланнями й розстрілами тисяч української інтелігенції, в тім і визначних учених, настав кінець більш-менш незалежній, національній українській науці, що так бурно розвивалася в 20-их роках.

Ця тенденція спотворювала всі українські праці 30-их років і цілком їх знецінювала. Краще було б, якби вони взагалі не виходили. Сланим виявляють була хіба спорадичні розвідки з археології, цінні передовсім зібраним матеріалом. Але зате етнографія, якою так за служено славилася досі українська наука, перестала існувати.

Тепер вороги українства ще з більшою силою виступили проти такого природного змагання, як зберегти для науки своєрідні звичайні рідного народу та його словесну творчість. Ці звичай і ця творчість засуджувалися на смерть, як контрреволюція, як примета й

Югославією і державами-сателітами? Комуністичні партії в "народних демократіях" Москва використовує як своїх холопів, що мусять виконувати кожний наказ Сталіна.

За пару днів він звернувся до мене з проханнями допомогти йому матеріалом серед місцевої української літератури. Його, мовляв, особливо цікавить відгук населення на панування польської панії: пісні, оповідання, легенди на тему польського гнету, а надто відгук на поділ, зв'язаний з визволенням краю: прихід червоної армії, виступи вождів СРСР, в'їзду чергу тов. Сталіна.

Мені цікаво було побувати на провінції зараз по приході червоної армії та й чому, думаю, не допомогти молодому вченому, а заодно й приглянутись до совєтської людини — що вона з себе уявляє. "Гарзд, — кажу, ідемо". Куди — до Жаб'я, розуміється. Але поки п.

Мені цікаво було побувати на провінції зараз по приході червоної армії та й чому, думаю, не допомогти молодому вченому, а заодно й приглянутись до совєтської людини — що вона з себе уявляє. "Гарзд, — кажу, ідемо". Куди — до Жаб'я, розуміється. Але поки п.

МЕК АРТУР ПРО "ПОРОЖНЕЧУ"

Тріюмфальне привітання ген. Доглеса Мек Артура продовжується і американський нарід продовжує виявляти свої великі симпатії до його особи. Так було, наприклад, у Шікаго, де подібно, як і в Нью Йорку, витали генерала масово, щиро й ентузіастично.

Ген. Мек Артур говорив у Шікаго про політику теперішньої адміністрації у зв'язку з війною в Кореї. Говорачи тільки як американець і дивлячись тільки з американського боку, добачував він у Кореї головно американську кров, яка там проливалась у шораз більших розмірах, роздираючи серце американських матерей і батьків, які не бачать тому кінця, ні сенсу. Ген. Мек Артур заявив, що він давно вже бачив цю "не-реалістичну ситуацію" і домагався "позитивної політики", яка була б "реалістичною" і рахувалась з "військовою дійсністю".

Реалістична політика, твердить ген. Мек Артур, повинна прямувати до припинення різни американських синів", а тим самим і до "миру через перемогу". Тут Мек Артур цілком певно трапив у саме серце американських матерей і батьків, що бажали б — цілком природно — бачити своїх синів якнайскорше назад в Америці. Мек Артур дав їм до зрозуміння, що це могло б статись, якщо б американський нарід пам'ятав, що в його руках влада та що він має рішати, яка має бути політика цієї країни.

Для кращого висвітлення цієї промови з політичного боку, треба пригадати, що ген. Мек Артур, перед її виголошенням у Шікаго, відбував довгі конференції з б. президентом Гувером та сенатором Тефтом, а ці вже давно вияснили своє розуміння "реалістичної політики". Це — ізоляція, жертвою якої мусяла б впасти ціла Європа, бо Америка й так не годна її оборонити, коли б Кремль розпочав там новий імперіялістичний похід.

Ген. Мек Артур, говорачи про політичну "порожнечу" і коначну потребу нової "реалістичної політики", не згадав ані словом про Європу та інші країни, що є під загрозою кремлівсько-комуністичної агресії, ані про визволення тих, що є у московській неволі. Зате підкреслив, що він є смертельним ворогом комунізму. Не підлягає сумніву, що Мек Артур є ворогом комунізму. Зате можна сумніватися, чи його підхід до боротьби з комуністичною агресією, який мав би виходити з чисто американських інтересів, веде до мети. Якщо це підхід Гувера і Тефта, то його вже відкинула подавляюча більшість американського народу.

Мерехтливі Зорі

В. Гайдарівський Оповідання

Шубин на поверхні Колі нічого б не зорбив. І треба було хлопцеві порадити, щоб він у дав, ніби захворів і від підземної праці відмовився. Може й не надовго, може на одну тільки зміну. Залупатися б старому його розрахунок, попувати плани і все б минуло.

Але чому б минуло? Зоря нова спалахнула б? Шубин змилювався б? Ах! Знову Шубин. Ніякого Шубина. Сліпий приладок і більш нічого. Треба стергетись, на кожному кроці стергетись.

Колесник, вийди! — почув я з-за "органки" бригадирів голос. — Вийди швидше, стеля тріщить! Стеля, справді, тріщала, як від великого морозу лід. Обдивився навколо і роботи вже не знаходив. Здається, вже всі стожки поїдзубували, хіба оті ще один, посеред ділянки. І як

печному місці. А там налетів на мене Ворона і штурнув мене спинною в стіну.

— Вожевілий! — верещав він оскаженіло. — Одного відвезли, то й тобі туди захтілось? Лава ось-ось сяде, а він хоробрість показує... — Там стожок, — белькочу я розгублено.

— Сам ти стожок! — кричуть він, але вже без злости і замітвивши мене, почав намовляти робітників першої зміни, що вже сходились, не хвилювавшись, бути спокійними. За кілька хвилин лава почне сідати і часу вони не прогають, свос надолужать.

— А ви, молодці, виходьте з шостої вечора, — наказав десятник нашій бригаді. І крутнувшись, зник, мов провалився.

Коли ми йшли до кліті, в хідку, може, на мою місці, де Коля дилівся з тією своєю радістю і висловлював свої вагання, Іван Кузьмич мовив до мене: — Чого ти, Григоріє, затримався в лаві? Що робиш там? Ми ж гукалі тобі, що виходимо. А ти чи не чув, чи хто тебе знає... Хвилювалися ми страшенно. Тільки одного вивезли, й вже й другий. У того хоч дітей нема, а ти ж чоловік жо-

натий. Не можна так, Григоріє, не можна...

Замість відповіді щось на його теплі співчутливі докори, я запитав: — Ви снам вірите, Іване Кузьмичу?

Бригадир здивовано глянув на мене, ніби в мойому питанні заплідозрив якийсь підступ. Але незабаром посміхнувся.

— Якби я вірив, Григоріє, у сню, у чортів, у відьом і в їхні кочерги, якби я вірив у людей і людям, якби я вірив вешому і всім, то однак мені ніхто не повірив, що я невинний в загибелі Колі Брашка. Винні мусять бути, їх шукатимуть і на мене все окоштіється.

— Я вам вірю, Іване Кузьмичу. Не ви винні, а я. Тільки я і більш ніхто! Бригадир навіть зупинився й схопив мене за руку. — Ти що? Нілиці найєсть? Чи що з тобою? — Іване Кузьмичу, — казав я йому пошепки на вухо. — Я знав, що Коля загине, а не запобіг тому. Хлопця ж можна було врятувати.

— Ви не знали, а я знав, — наполягав я. — У сні я бачив Шубина і він мені казав, що Коля забере до себе. А трохи пізніше погаєла на небі одна зірка і Шубин знову сказав: "То Коляна Брашкова..."

Спочатку Іван Кузьмич слухав з таким напруженням, ніби ніяк не міг зрозуміти про що йде мова, та потім розреготався, і вилаявши, пішов від мене, не бажуючи слухати, як йому здавалося, нісенітницю.

Настільки я почувався стомленим, що ледве доплентався додому. Хотів одразу лягти в ліжку, але Дарка не пустила, присилувала сидіти і поки я їв — скаржилася на хлопців, на дітей, бо Федько в школі вибав шибу й довелось за шкоду заплатити та ще й перед директором попочервоніти, блимаючи очима на докори, що батько до дітей своїх байдужий.

Федько ж, хоч і бешкетник, а вчився, посередніх оцінок майже не має, його тільки взяли в руки і дитина буде не гіршою, як в гарних батьків діти. А з Петриком ціле нещастя. Зошити в нього такі, ніби пише на них не в школі, а в шапці, умивається завжди з плачем, в голові ж у нього самі голуби, одним оком дивиться в книжку, а другим зіркає в ві-

кно, чи нема там "чужака". — То все пусте, — кажу я Дарці. — Аби зорі їхні в небі мерехтіли. Жінка, не задовольнившись відповіддю, почала докоряти мене, що я дітей псує, що через мою байдужість ніколи з них людей не буде, повиростаючи, вони слідком батька полізуть у шахту і доватимуться там усе життя, мов кроты. А в гарних батьків діти вчаться на інженерів чи командирів. Ото приїдуть до Ревунчихи синок, так любо подивитись — ко мандир над літунями, на Хасані з японцями воював, два орденя має.

— Що ти мені Ревуном до рикаєш, — роздратовано сказав я Дарці. — Він людей убивав, за те його орденями нагороджувать. А я не хочу із своїх дітей робити убивць. Смерть і так на кожному кроці на людину вічнучу. Такий гарний хлопець був Коля Брашкова, а цієї ночі без допомоги Ревуна на той світ пішов.

— Якій же Брашко, — сполхнула Дарка. — Чи не той, що все співає? — Співав, та відспівався. Дружина, забувши за свої нарікання, розпитувала, як же саме сталося нещастя, зовсім вбило, чи може скалічило ті-

льки, чи я був далеко від того місця, де загинув хлопець. Розпитувала б мене і до вечера не тільки з цікавості чи з жалю до нещасника, як з божко-кості, щоб того ж не сталося зі мною.

— Хлопцем я шайби поїдзубив, — сказав Дарці. — Ти за них не турбувай. На те ж вони й діти, щоб вибрикували. Підростуть, то вгамуються. Петрик голубів кине, а захопить літунством. Федько ж моряком буде, він пригоди любить. Плаватиме на пароплавах по вешому світу. А Петрик літатиме. Почуєш гудіння літака, Дарко, вийдеш з хати, а тобі з-під самого неба махатиме син хусткою, мовляв, привіт старенькій мамі і старому шахтареві Колеснику. Тоді вже ми страї будемо, жінко. Так. А покищо поїдзубив чую шайби. Учити треба. І Коля Брашко хотів учитись, та зоря його передчасно погаєла.

— Ти сьогодні дивни, Григоріє, — каже Дарка. — Нервовий, чи що. Смерть людську бачив, тому й такий, — дійшла вона до висновку й почала стелити постіль... (Продовження буде).

Збагачуймо наше життя

Коли маленькими дітьми бігали ми босими ногами по рідних луках, часто, ставали над потічком, чи рікою, і як герої Самчукової „Волни“, питали себе: куди пливе ця річка?

Гін за пізнанням, бажаючі збагнути невідоме, тьмяло нас у далекий, незнаний світ. І нехай, що холоду і голоду, і трясачки — мотари і зорна ніч, — молода душа, заравнена невідомим, як дитина течею ріки, змаладо до зрозуміння явищ життя, до „відкриття нових земель“. І з кожним новим осягненням хотілося крикнути словами Міранди з Шекспірової „Бурі“ — „чудовий новий світ“!

Але не у всіх нас горить бажання відкрити все нові береги ріки. Нас часто вдовольняє якийсь один припадковий зацікавлений беріг і, осівши на ньому це зовсім молодими, забуваємо, що ріка всеж пливе далі. Нас уже більше не цікавить оце допитливе „куди“?

Може роки невловно послаблявали в нас отой гін за пізнанням нового, оце бажання збагачувати життя. Чужий гнет, це єдине оправдання, що ми сліпі не помічали розкиданих по рідній землі самоцвітів, що ми глухі не чули божественних звуків, якими наповнене ціле стово нашого народу.

Хочби й згадати лист В. Владовського з Парижу („Арка“, 1948), де він, обговорюючи в Парижі виставку творів сучасного світової слави мистця Марка Шагаля, згадує про „чоловіка — Нікофору“, „без роду й місця походження, без означення віку“, який з'являється в підгірських околицях західної України в лікувальних осередках „озброєний дешевими акварельками, шматками шиткового й клункового паперу“ й продавав до 10 грошів свої твори.

Ми — проходимо мимо. Поляки викупили всю „маганіну“ цієї людини, називаючи Нікофору малярським феноменом, роблячи виставки його творів і висилаючи їх за кордон, мовляв, це наш (польський) Шагал.

Чи лише брак державності може бути відповіддю чому не один такий „Никофор“ канув в воду чи склав свої таланти на чужім жертівнику?

А яка може бути відповідь на заввагу німецького мандрівника з 19. століття Г. І. Коля: „Українці, це мабути найбільш співочий народ у світі, хоч вони ще не подарували Європі жадного композитора“. Неужеж і тут відповідь „брак державності“? А хіба польська держава дала змогу вирости Шопену? А Бетовена хіба створив добробут? А Моцарта? — Він же був похований у ямі для жабраків! Не держава і не добробут, а навіть їх генія замало на те, щоб стати тим, чим вони стали. Бо як каже Едісон: „Геній — це 98% поту, а 2% таланту“. Найважливіше оце бажання збагачування власного життя, бажання здобування, творення.

Тепер ми на чужині і слід нам зрозуміти, що тут у цьому новому світі існують не лише кінотеатри, радіо і телевізія. Цей новий світ сповнений спадщиною великих геніїв, що жили сотки літ перед нами і молодими талантами, що горять бажанням виявити багатства своїх душ.

Може ми надто розгублені в великому новім світі. І тому, що плякати фільмові найбільш замітні — ми йдемо в кіно-театри, а тому, що звуки радіо найголосніші, ми вдовольняємося ним. Але у нашій рідній середовищі ми масно представляємо всіх родів мистецтва. І їх обов'язком є добаждувати нашому суспільству, а головно молодому поколінню як використовувати дозволя, як пізнати дійсне, духове обличчя нового для нас світу і могли розвинути насамперед і принести добру славу своєму народові, збагачуючи мистецьку скарбницю світу.

І тому радісно вітасмо такі доповіді, як доповідь хореогра-

своїй уяві головної крещії таких, світової слави балетмейстерів як Вацлав Нижинський, Гаральд Кройцберг, Мері Бігман, Курт Джюс і Марта Грегман (найбільша сучасна американська танцюристка й хореограф). Рівно ж зацікавилися з історією розвитку балету на Рідних Землях. Слід зазначити, що з розвитком балету на Західних Землях в'яжуться не лише привізи Оксани Суховерської (руханкового педагога і основниці першої української школи мистецького танку у Львові) й О. Федак Дрогомирської (учениці Далекого й основниці школи ритмічної гімнастики у Львові) але й Марії Пастернакової, сдиного знавця всіх форм мистецького танку в теорії й практиці. Тільки завдяки їй Західна Україна мала статті, репортажі, рецензії на теми танкового мистецтва.

І коли б бодай частина наших передових людей хотіла присвятити трохи свого дозвілля для правильного використання того ж таки дозвілля нашим загалом, дала б змогу не одній молодій душі вповні вирости, розвинути, дійти до найвищих вершин, а не осідати на принагідних берегах.

І може прийде час, що кіно-театри не будуть такі переповнені в суботу, а більше з'явиться наших дітей на концертах малих музик і на щорічних виступах Віденських Хлопчиків, де спів доведений до найвищої досконалости і лишас несамовите, незатерте враження на ціле життя. І може прийде час, що при спільних зусиллях ми більше будемо цінити свої самоцвіти і багато наших привізи вийде в ряд світової слави геніїв.

Ірина Гошовська

Советський „Фольклор“

Лавров поладнав свої службові справи, поки з'явився військово авто, яким ми мали їхати, минав визначений на виїзд час. Добігала обідня година, аж з'явився мій фольклорист. „Де ж тепер, кажу, їхати до Жаб'я. Пізно. Приїдемо надвечір — коли ж будемо шукати й опитувати людей?“. А він же хотів повернутися до того самого дня до Львова.

„Тя їдимо, каже, до Синеїди. Це ближче“.

Годилося б пообідати, щоб не голодувати в Синеїдівському. Не знати, чи удасться там щось дістати перекунти. Але Лавров і думати не хотів. Спішиться конче їхати. „Ну, то їдимо!“ Думка така, що пан лейтенант певне захопив із собою курфюроч з харчами. Буле щезла з'їсти, як належить офіцерові. Не без того, що й мене почастице.

Але моя запобіглива дружина лхас мені силочити у руки невеличкий вузлики. „Візьми та й візьми, на всякий випадок“. Шматок хліба, яєце й пару яблук. З тим і поїхав на бойки.

— До кого ж заїхати? — „До школи, — каже Лавров, — там повинні допомогти вчителі. Ми на Україні все до школи заїздимо в таких випадках“. Несподіваний приїзд совєтських військовиків (бо я шofer був воик) здорово наполював і школярів і ціле вчительське „тіло“. Але довідавшись, в чім річ, заспокоїлися. Учителів в один голос радять удатися до місцевого паюкоти. Стомість, кажуть, здавна дуже цікавиться етнографією й має цілі стоси списаного з уст народної матеріалу. Там знайдеце цілий скарб. Але Лавров і чути не хоче про це. Адже ж за години в „попа“ влетіло б йому від Львова. Просить учителюк, щоб проповідали йому щось із своєїм учиням про боротьбу з панамі й так інше. Найбільше було бажання почути пісень про Червону армію й Сталіна. Та навіть у найкращому випадку такий важний відгук був би неможливий, не кажучи вже про те, який міг бути зміст того відгуку. Адже ж „совєти“ шойно прийшли й населення ще не мало часу ім пригнати, належно оцінити й подати ту свою оцінку в своїй творчості. Що робити? Просивши школярів й школярки пісень, було замало та й зміст їх не дуже захоплював Лаврова. То все не те, що йому треба. На шаста хтось із школярів згадав, що в селі парубіка, який складав вірші на всякі можливі випадки. Може він щось наборізіє спомину.

— Давай його сюди! — каже Лавров, зрадивши. Побігли школярі. Прибігас, засапавшись, той па-

рубіка-віршар. Та що ж і він не зміг нічого сказати ні про Червону Армію, ні Сталіна. Довелось нашому стажованцеві від фольклору задовольнитися тимчасом парою віршилиць, що йому проказав сільський піта — щось про польських панів та поліцію. Але хитрий хлопчик-поптрапін такотрий і із своїх віршів переладивав тут такі при нас так, щоб догодити Лаврову, а обіцяв йому зладити цілу книгу на бажані теми. Лавров дав йому адресу, на яку той мав вислати свої твори.

З тим ми відїхали, не вступаючи більше нікуди. Бул уже пізній вечір, а ми нічого ще не їли. Виявилось, що червоий лейтенант, у протилежність до свого колеги з царського часу, не запасся жадними харчами. І він і його шofer вичого зі собою не взяли й від ранна не мали й різочки в роті. Я ледве заморив черв'яка з того вузлика, що дала дружина, а ділитися з товаришами на дорозі не було чим. Так із порожніми животами й майже з порожніми руками верталися ми зі своєї виправи. Та хіба доля не сприяла нам і в поворотній дорозі. Не доїждючи до Стрия, поспулює авто. Було воно страшенно вижджене, а шofer при виїзді зі Львова не уважав потрібним його оглянути. Довелось йти пішки до міста й добувати транспорт перетягнути авто до майстерні. На шаста була вона недалеко на передмісті. Лавров мусів лишити шопера з авто у майстерні до наступного дня, бо майстер скорше не обіцяв направити машину. Давши шoferові грошей на харч і заплату за напару, почимчикував Лавров зі мною до комендантури, що містилася далеко так в центрі міста. Побіди тоді курсували неукраїно. До Львова вже поїзд відійшов і нам загрозувала ночівля в неприйнятній обстановці, без перспектив чимсь підвижитися. Я вже кляв себе, що згодився товаришити Лаврову, що виявився зовсім нещасливим людоиною. З ним не було про що говорити. На шаста до Львова їхав власним авто якийсь високий совєтський старшина, елегантний убранній. Лавров уприся йому взяти нас із собою, що він, спласби йому, і вивчив, довізши до готелю Жоржа, де мешкав.

Не знаю, чи їдиз же коли й куди саме мій фольклорист, але до мене вже не звертався. Мабути, довідавшись від кого слід, що я підорпав петлюріюче, не хотів компромітувати себе особою. Але до половини 1941 р. він має до певного часу на свої посадові обов'язки в терені і належно діяв такі свої мети, при помчі таких творців, як згаданий синеїдівський парубіка, бо по війні накладо Інституту фольклору виїхав його збірка українського народного фольклору Західної України. Не відомо мені тільки, чи автор її дістав Сталінську премію за свою працю, в якій „відображена“ радісна відька „трудящих“ Західної України тов. Сталіну за визволення з фашистського ярма та об'єднання з єдинокровними (я додамо від себе: малокровними) братами з УРСР.

А така премія за шнту близьки нитками фальшивку йому безперечно належиться.

З Життя Громад і Організацій

НЮАРК, Н. ДЖ.

Про чоловічий хор „Трембіта“.

Чол. хор „Трембіта“ переходив, як багато інших укр. хорів по більших наших емігрантських осередках в ЗДА, різні фази свого розвитку і діяльності. Оснування цього хору датується ще від місяця жовтня 1949 р. Вісім нових емігрантів, аматорів-співаків (а м. і і тепер. диригент п. М. Добош), які прибули у згаданому часі з Європи до Ньюарку, щоб тут континуувати наше музичне мистецтво, були основниками цього хору. В хорі знайшлися досі з числа основників ще чотирих співаків.

В тому часі старша українська еміграція в Ньюарку ставилася з певним невдоволям до цього почину цих вісьмох співаків в культурній праці на терені Ньюарку. Навіть приміщення на переведення проби хору приходилося цим 8 людям з трудністю здобувати. Одначе ці обставини не зрадили цих кількох ентузіастів музичного мистецтва, які вперто продовжували далі свою працю, співаючи на Богослуженнях та виступаючи на різних імпрезах.

По вдалих виступах цього чоловічого хору, м. і. на церковному концерті, який влаштувано в порозумінню з тов. „Самопоміч“ і місц. парохом о. Красевським в місц. н.м. костелі та на святі роковин Т. Шевченка, цей хор, вже у збільшеному числі (диригент п. Добош), зумів здобути собі вже в місяці березні 1950 р. на терені Ньюарку, так би мовити, повне право громадянства.

Відтак слідували далші виступи хору в р. 1950 з меншими та більшими успіхами: на святі героїв Укр. Армії, влаштованому місц. відділом ОБУА на концерті в Пасейку, концерті для Черв. Хреста, на посвяченні гр.-кат. церкви в околиці Ньюарку. Управа хору малаючи на думці звязки та культ. співпрацю з другими установами в Ньюарку і околиці та хором „Думка“ в Нью Йорку влаштувала 26. 8. 1950 забаву, на яку запрошено згадані установи. В цьому часі закульєно для 30 осіб національній односторонній, в яких співаки виступали на імпрезах.

Управа хору по належній підготовці влаштувала 1. X. 1950 р. самостійний концерт українських пісень, хрещення цього чоловічого хору і забаву, де виступили з промовами о. Красевський, адв. І. Романишин і д-р П. Гайдучок. Під час цього небуденного Святя, на якому виступав теж з промудриями на бандурі відомий на терені Ньюарку п. Юркевич і на гітарі п. Кононін, численні привіятні гості вислухали до пропам'ятної книги. Імпреза ця, на який згаданий чоловічий хор охрещено назвою: „Трембіта“, лишила по собі гарний спомина а хор по своїй тоді виступі завзяв, словами одного з промовців на святі, відповідне місце у громадсько-організаційній ієрархії. Далші вдлі виступи хору: на святах-Академіях Листопадового Зриву в Ньюарку і Елізабет, на Академії в честь митрополита А. Шептицького в Ньюарку в місяцях листопада і грудні 1950 р. ще більше спопуляризували ім'я і піднесли авторитет хору.

По загальних зборах членів хору „Трембіта“ в дні 17 XII. 1950, на яких ще раз підкреслено, що хор є цілком самостійний. Як церковний хор існує в Ньюарку окремий мішаний церковний хер під управою проф. Каськова. До управи хору „Трембіта“ ввійшли м. і. д-р О. Утриско, як голова, Р. Набережний, заступник голови, М. Добош, диригент, мгр. Кіндрачук, секретар. Окреніли й інші.

Хорові вдалось влаштувати Концерт Колядок в дні 6. I. 1951 (Свят-Вечір) з місцевої радіовислільні. Понадто хор виступав на Святі Соборности 21. I. 1051 і на власному концерті в Елізабет 28. I. 1951 (про що були свого часу рецензії в „Свободі“). Успішні були теж виступи хору на Концерті Колядок у літніцях в Ньюарку і у Вероні, де знаходилося чимало українців на праці і як хворі на лікуванні.

Управа хору для вирішення деяких важних проблем у громадських справах, в ділянці вокального мистецтва на терені Ньюарку і сколиці, у справі укр. радіої передачі і у звязку з тим зорганізування потрібного на це фонду, влаштувала зустріч хору з представниками громадянства в Ньюарку в дні 24. II. 1951 в при-

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Вечір Державности Карпатської України.

В суботу, дня 14 квітня ц. р. в школі св. Антонія в Міннеаполіс відбувся цікавий і змістовний вечір Державности Карпатської України. Влаштував його спеціальний комітет бунших учасників подій на Карпатській Україні. Вечір складався з трьох частин: реферату, концертної частини та фільму „Трагедія Карпатської України“ Вечір відкрив член комітету мистець-артист М. Михалевич.

Реферат виголосив інж. д-р Микола Кушніренко, що декілька літ був на Карпатській Україні, а при тому досліджував економічно - соціальний стан тамтешніх селян та спеціально — історію церковно-релігійних відносин на К. Україні. В своєму рефераті він зазначив, що свідомість відрубности й неподібности української культури до культур сусідніх в формі так званої „руськості“ з'являлася на Карпатській Україні досить давно — ще в XVI-XVII століттях. На жаль, ця свідомість в дальших часах не розвивалася і майже а незміненому стані дожила аж до першої світової війни. Більшість інтелігенції змадяризувалася, також і більшість греко-католицького священства, крім невеликого гуртка священників на чолі з о. д-ром Августином Волошином. Поруч з моральним утиском ішов утиск господарський. Карпатські „русини“ починаючи від 70-х років минулого століття стали рятуватися від цього утиску еміграцією до Злучених Держав Америки. Ці емігранти приносили з собою до Америки національну свідомість в тій формі, яка тоді існувала в Карпатській Україні, вважаючи себе „русинами“. Число цих емігрантів майже дорівнює сучасному числу населення Карпатської України. Вони створили в Америці свої мідні та багаті організації. Але національна свідомість мешканців Карпатської України в часах першої світової війни та після неї швидко йшла вперед, розвивалася.

Руська Рада в Хусті після закінчення першої світової війни ухвалила прилучити Закарпаття до Західно-Української Республіки. Ця держава впала і тоді Закарпаття прилучилося до Чехо-Словацької Республіки. Чехи побудували на Карпатській Україні багато шкіл, а вчителями в них дуже часто були українські емігранти, колишні воки Українських Армії (УНР та Галицької). В повному контакті з місцевими українцями вони виховали нову генерацію карпатської молоді на свідомих снів соборності незалежної України. Кінець 1938 року приніс Карпатській Україні великі зміни. На чехів сильно тиснули німці. Словачина та Карпатська Україна ждала від чехів обіцяної і нездійсненої автономії. Чехи, хоч і неро, але мусили йти на уступки, і від кінця 1938 р. Карпатська Україна стала автономною країною в рямцях ЧСР. Майже пів року йшла горячкова праця над розбудовою цієї країни. Були переведені вибори до Союму Карпатської України і дня 15 березня 1939 р. цей Соїм зібрався в Хусті та проголосив Карпатську Україну незалежною державою, ухвалив основні закони та вибрав президента о. д-ра Августина Волошина. Закони, ухвалені Соїмом, ясно свідчать, що Соїм думав про Карпатську Україну як скла-

ЗАКЛИК

Громадський Комітет Впанування Двадцять П'ятої Річниці Смерти Симона Петлюри заклик писемників, журналістів, колишніх співробітників Головного Отамана та усіх громадян, що бажали б і могли б причинитися для відзначення цієї річниці в українській або чужомовній пресі, — надсилати до Комітету готові до друку матеріали на нижче подану адресу голови Пресово-Інформаційної Комісії.

Комітет буде рівнож вдячний усім громадянам, що ласкавим випозиченням світлин з життя й діяльності Симона Петлюри допоможуть авторам спогадів про Головного Отамана зілюструвати їх статті в пресі.

Світлинні та цінніші матеріали можна передати особисто в УККА під 50 Чорч Ст.

За Громадський Комітет:

Др. М. Шахнович
P.O. Box 721 Church St.
New York 7, N. Y.

дову частину цілої Соборної і Незалежної України. А дня 16 березня малярське військо обсадило Карпатську Україну, знищивши в боях тисячі карпатської молоді.

На жаль не було нічого зроблено, щоб перекіннути місток між старим красм і карпатською еміграцією в Америці, щоб національна свідомість цих емігрантів в Америці пішла так само вперед, розвивалася, як і національна свідомість в Карпатській Україні. І це завдання стоїть перед нами і сьогодні.

Концертна частина складалася з солістичної п-ні Зої Зязюк та п. О. Сагуленка, декламацій та виступів хору церкви св. Микола під батудою диригента С. Білого. Хор крім декількох народних пісень виконав вірш Яри Славутича, покладеного на музику Г. Китастого та композицією на карпатоукраїнські теми самого С. Білого.

Нарешті фільм „Трагедія Карпатської України“ більшу частину якого наточив покойний американський українець Петро Лисюк, що при цій праці поклав своє життя, зобий ворожою кулею, наочно показав глядачам ті події, про які говорився в рефераті, декламаціях і співах.

Цілий вечір зробив на присутніх велике й гарне враження хоч програма була дуже переважена і виконання її тривало майже чотири години.

На салі можна було бачити людей з різних парафій, з різних політичних партій, і тому цей вечір мав хаарктер початку всенационального об'єднання українців міст Міннеаполіс та С. Пол.

За це все ініціативному комітетові, а особливо його поодиноким членам — як д-р Л. Гуменюк, Павло Кукурудза, М. Михалевич — належить щире признання та подяка.

Проф. Віктор Доманницький.

УКРАЇНСЬКА РІДНА ШКОЛА ПРИ ЦЕРКВІ СВ. МИХАЛА В НЮ ГЕЙВЕНІ

— улаштував —

В СУБОТУ, 5. ТРАВНЯ (MAY 5) 1951 P.

від год. 7:30 пополудні

В EAGLE HALL ПРІ 270 CROWN ST., NEW HAVEN, CONN.

ВЕЛИНІ ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ

З ТАНЦЯМИ І ЗАБАВАМИ

на які запрошує всіх українців Нью Гейвену й околиці.

Шкільна Рада.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ

ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

— зладив —

ОЛЕКСАНДЕР ПАНЕНКО

Це підручник для середніх шкіл і для самоосвіти.

— Ціна \$2.00 —

Замовляйте у:

"SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

НЕЗВИЧАЙНІ ПРИГОДИ МАТІЯ САНДОРФА

повість

Ю. ВЕРНА

В ДВОХ ТОМАХ
ЦІНА \$2.50

Замовлення слати до:

"SVOBODA", P.O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЖОРСТОКІ СВІТАНКИ

РОМАН (у двох частинах)

кожна по 235 сторін, разом 470 сторін оправлених в твердій полотняній оправі.

Написав **СТЕПАН ЛЮБОМИРСЬКИЙ.**

Ціна \$3.25.

Замовлення враз з належитістю слати до:

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, 3, N. J.

В. П. Инж. Михайло Сочинський

(До річниці його смерті).

29 цього квітня минає рік, коли в м. Порт Джеферсон несподівано, від серцевої хвороби, помер доцент УТГІ, інж. Михайло Андрійович Сочинський.

Хоч, порівнююче, ще молодий (58 років), він початками свого „українства“ сягає ще старих, дореволюційних часів, коли, в рр. 1906 і далі, провадив на Поділлі свою діяльність старший його брат — Василь Сочинський. Василь Сочинський була постань дуже яскрава. Померши теж порівнюючи зовсім не старим (52 роки), він залишив по собі пам'ять, як видатний національний організатор, кооператор, а

згодом видавць і перекладач. Передовим же — великий український патріот. Отже — під впливом свого брата Василя виховувався і формувався Покійний Михайло, виконуючи ще молодим хлопцем-учнем різні доручення свого старшого брата. Діялось все це у Кам'янці Под., в атмосфері й оточенню відомої Подільської „Просвіти“, що, власне, дала цілу низку діячів і робітників на українській ниві.

Звідси, від „старого українства“, у М. А. Сочинського передовим його скромністю, бо, інакше, він мав нагоду і можливість стати більш знайомим і відомим. Вистачить зазначити, що в рр. 1919-20 М. Сочинський стояв дуже близько до оточення П. Головного Отамана С. Петлюри, виконуючи обов'язки Начальника Похідної Канцелярії Отамана.

На еміграції, в р. 1922-му, М. Сочинський вступає для одержання високої освіти до Української Г о с п о д а р ської Академії в Подєбрадах, на агрономічний відділ. Агрономія, а головні її вузла галузь — зоотехнія стають його фахом, яким він цікавиться і поглиблює в подальшому, відбуваючи практику і провадячи наукові дослідження у відповідних чеських інститутах. Тут він спинається головню над проблемою найдоцільнішої годівлі худоби, якому питанню присвятив кілька своїх друкованих праць.

У зв'язку з цими науковими зацікавленнями, М. Сочинський, по скінченню Подєбрарської Академії, залишається при ній, як професорський стипендіат, потім асистент, а далі обирається, як її лектор і доцент.

Це, так би мовити, основний шлях Покійного.

Але бурхливе життя не сприяє сидінню на одному місці. І тому в 30-х роках ми бачимо М. Сочинського на Підкарпатті, де він насаджує раціональне пасічництво, далі — в рр. 41-44 у Холмі, на Холмщині, де Сочинський стає директором середньої сільсько-господарської школи і нарешті, в Аугсбурзі, де знов працює на полї педагогічному і кооперативному.

Всюди, як ретельний робітник і великий патріот. Несподівана смерть нагло перервала життя цього скромного, але цінного наукового робітника, громадянина і людини шляхетної, прекрасної вдачі...

Дивна і химерна нині наша доля українська при житті. І

П РА Ц Я

ЛІСНИЧИК
з 22-річним стажем (в Чехак) шукає працю по своєму фаху. Вік 53, самітний, здоровий. Бажаю знайти від міст та густо населених місцевостей. Адреса: MASLIVEC GREGOR 30 Cross Street, Hudson, N. Y.

Р О З Ш У К И

Инж. ДМИТРО БОЛЕСТА подай свою адресу.
Инж. МИХАИЛО ЯВОРСЬКИЙ 1733 N. Wilton Pl. Hollywood 28, California

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРСИ ІЗДИ.

GR. 7-8951

КУРСИ МЕХАНІКИ КУРСИ ІЗДИ АВТАМІ

Постараємося для Вас проєктувати Лайсенсу. Зали учні дістають ліцензії. Помігати в одержанні праці. Інструкції в українській англійській мовах. КУРСИ ІЗДИ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ Інструктори фахівці. Зал. в 1916.

L. TYCHNIEWICZ, директор Metropolitan Auto School 158 — 2nd Ave., близько 10th St. NEW YORK CITY

ДОБРИ ВІСТІ ПРО АСТМУ

Сповіщають, що новий лік, званий PENNYL, приносить швидко чудову полегшу для тих, ХТО ТЕРПІТЬ ВІД АСТМИ.

Кажуть, що АСТМАТИЧНІ АТАКИ присутствують, кашлю, дупливості й томлячого дихання нагло лагідніють під впливом цієї замінливої медицини. Вагато людей, які давніше почувалися ослабленими з ватуною шукалі відшуку наслідком таких осоружних атак, тепер радісно признають, що ослагли полегшу по роках вже після зажиття першої дози.

Якщо ви терпите внаслідок дошкулого АСТМИ, не отягайтеся лікстї писати по ПЕННІЛІ. Можете дістати його по спеціальній ціні, коли вишлете оце повідомлення разом з вапним повним іменем і адресою до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 308, Box 762, Peekskill, N. Y.

Звідти вишлють вам дві три-долларові пляшочки тільки за \$5, тобто платити анжжу \$1 на звичайній ціні. Не посилайте грошей. Залатити просто листомови при дорученні. Одначе зробить це тепер, бо припас новеликий.

Імя _____
Адреса _____
Місцевість _____ Стейт _____

ВЕЛИКА НОВИНА ДЛЯ РЕВМАТИЗМ І АРТРАТИС ЦІ НЕДУГИ МОЖНА ТЕПЕР ВІЛКУВАТИ

Численні звідомлення вказують, що болі, викликані РЕВМАТИЗМОМ, АРТРАТИСМОМ, НАПУХЛИМИ СУТЛОВАМИ, СІЛІТНИКОЮ І НЕВРИТОМ можуть бути приборканими швидко новим ліком КО-НАЛІ (CO-NAL). Тисячі терплячих, які вже були зрозумілими або почувалися жалюгідними, тепер радісно розголюють, що вони вперше здатні справжньої полеготи. Вагато з них кажуть, що їхній біль у став вже після першої дози цієї замінливої медицини.

Якщо ви теж терпите від цих болів, подітайте про КО-НАЛІ лікстї. Можете дістати його по спеціальній ціні, коли вишлете оце повідомлення до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 92, Box 762, Peekskill, N. Y.

Звідти вишлють вам дві три-долларові пляшочки тільки за \$5, отже за звичайною одного долларя від звичайної ціни. Не посилайте грошей — просто залатити листомови при дорученні. Одначе пишете швидко тому, що запас обмежений.

Імя _____
Адреса _____
Місцевість _____ Стейт _____

Нові імігранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Стюарт“ до Нью Йорку дня 2. травня ц. р.:

Арнеут Евгений; Будаковський Данило; Борук Теодосія; Донтсов Григорій; Ясініцький Іван, Текля, Анна; Лисак Петро; Литовченко Григорій, Вікторія, Осип; Найдешак Юрко; Юстина, Анна; Пашко Іван, Марія, Анна; Пйотровський Ежен, Іванна, Здзіслав, Геневефа; Сенишин Антін, Марія, Чеслав, Евген; Скородін Нестор, Петро; Стельмах Петро; Чебінка Марія, Евгения; Новак Олександр; Севастіанов Микола; Теребус Олександр; Ткачек Карло, Анна, Степанія, Елеонора, Аврелія; Воробйов Степан.

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Тейлор“ до Нью Орліна дня 5-го травня:

Гуменюк Прокіп, Гуня, Михайло, Марія; Гусак Юрко; Стехнович Прокіп, Лідія.

не менш химерна вона й підчас останнього акту. Умірас Михайло Сочинський далеко на одишбі від українських центрів, від українців, на самоті. Хто його поховав й де? Отож знаходиться грецький святиник і православна панаша свідка та чин похорону відбувається старо-грецькою мовою. Згадується давні-давні часи: князь Володимир і греки, що принесли на гори київські віру Христову. А де похований М. Сочинський? Отож біля міста Порт Джеферсон тягнеться густий, глибокий, напів дикий ліс. А посеред того лісу є маленький монастир англійської церкви, настоятеля якого з братією радо погодився дати на маленькому монастирському кладовищі вічний притулок українцеві.

Так лежить Син далекої України — Михайло Сочинський один-самото серед дрімучого лісу Північної Америки. Тихо тут, спокійно, лише шумлять сосни та долітас далекий плескіт Великого океану...

Мадяриця с центром атомових дослідів советських спелетів в подєбрардї з телефонних ліній. В советській зонї Берліна — „днісла“ бєсидлю німецька баронеса Амелія Тільман.

„Плєбсцит“ в справї ген. Мек-Артура йде даліше. До Вілого Дому наспіло до 25 квітня 20,000 телеграм і 70,000 листів. Досї отворено тільки 40,000 листів. Зпочатку телеграми осуджували президента більшістю 5 до 1. Тепер настрий публици змінюється в користь президента, бо 48 відсотків телеграм (де проти нього, в 52 відсотків прихильні ген. МекАртурові).

ДОБРИ ВІСТІ ПРО СИВЕ ВОЛОССЯ

Якщо ваше волосся сиве, будете врадувані, коли почуєте що вже поиявляється новий лік, званий NUVIDA, який, на диво, помагас усувати сивину. Треба тільки раз на день натирати його малою кількістю ліку. Вам треба натирати тільки так довго, доки не дістаете бажаної краси волосся. Хто його вживає, не може надивуватися, як легко можна новим способом відновити природне волосся з молодечим виглядом.

На підставі спеціального порозуміння читачі цієї газети можуть закупити дві пляшочки цього замінного препарату за \$4, хоч окремо вони коштують по \$2.50. Щоб використати це незвичайну нагоду треба вислати оцей віршок до TRY SAN CO., Box 226, Dept. 67, Peekskill, N. Y.

Не посилайте грошей, а залатити просто поштареві \$4, а до того кошті пересилки, коли вона приїде. Одначе зробить це негайно, бо кількість ліку с обмежена.

Імя _____
Адреса _____
Місцевість _____ Стейт _____

РАДІО ПЕРЕСИЛАННЯ ДО ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ — НОВИЙ ФАКТОР В ХОЛОДНІЙ ВІЙНІ

Мюнхен, 1. травня. — Сьогодні тут буде відкрита нова могоунтя середньо-хвильна радіовисільня, що 24 години на добу передаватиме повну програму для Чехословащини. — Радіостанцію побудовано коштом кількох мільйонів долларів в рамках фінансового приватним американським капіталом і очолюваного ген. Л. Клемса „Походу за Волло“. Нова радіостанція, крім всебічних інформацій для Чехословащини, передаватиме теж відповідні місцеві програми, що мають бути під кожним оглядом і вповні достосовані до „смаку“ і потреб населення опанованої комуністами Чехословащини. Це „Радіо Вільної Європи“, що не підлягас державній американській контролі так як „Голос Америки“, буде черговим великим „калібром“ в теперішній східно-західній психологічній війні. Радіопересилання повних програм для Чехосло-

ЗБОРН ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Відділ ч. 189 ім. С. Петлюри запрошує членів на місцях сходини в дні 5. травня, субота, початок у год. 5. попод., в Укр. Клубі при 1938-40 Джерменітані вул. Секретар буде приймати вплата вказ від год. 4. попод. Члени, котрі змінили помешкання, мають обов'язково прийти на сходини. — Управа.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 25. квітня 1951 р. померла в 32-му році життя ВІРДЖІНІЯ ЗАБЕЛЬСЬКА з дому МЛІВНОВІЧ, члениця 170 від. У. Н. Союзу в Джерсі Сіті, Н. Дж.

Покійна пошла на смутку мужа Волтера, донечку Ліду, батька Антона, маму Кесено і сестри Катерину, Гелен, Теклю, Ольгу та брата Писифа.

Похорон відбувся в суботу, 28. квітня 1951, в год. 10-11 передпол., з катол. церквою St. Peter's, Grand & Van Vorst Sts., Jersey City, N. J. — В. П. П.!

Шв.-мільйонний дар на студію миру дістав університет Свіа, у місті Нью Гейвен. Невідомий добродій закладає фонд на студію світових відносин у всіх ділянках, які сприяють змаганню до постійного миру. Університет Принстон, у стейті Нью Джерсі, планує осунати подібний Центр Міжнародних Студій.

Суд зажадав зарплату у висоті \$50,000 за винушення на волло Джека Голдсмита, з університету Лонг Айленд, арештованого за підкупство зрок в гри конишого м'яча. Досї арештовано в Нью Йорку 16 осіб за продажність підчас гри.

ЖОВЧОВИЙ МІХУР ТЕРПЛЯЧІ НА ПЕЧИНКУ

НАВІДУТЬ ПРИПИНЕННЯ ТЕРПІТЬ, ВИКЛИКАНИХ НЕДОСТАЧОЮ ЗДОРОВОЇ ЖОВЧІ

Радуйтеся ви, що терпите. Терплячі на жовчаний міхур з тієї причини, що ім нестаче здорової жовчі, можуть догнати в опістості про чудовий препарат, який діє з замінливим успіхом. Хто терпить від пригноблених скармі, шлункових і жовчаних спазм, що походять з нестачі жовчі, розповідають тепер про замінні інсиди після вжиття цієї медицини, званої ГАЛЛУСІН, яка має дивну силу для підтримки допильну здоров'ю жовчі. Продається з запорукою повного звороту грошей.

За спеціальним порозумінням читачі цієї газети можуть дістати GALLUSIN по зниженій ціні. Тільки вишліть про це повідомлення до SUMLAR CO., Dept. A-365, при 2700 CHURCH AVE., BROOKLYN 26, N. Y., а дістаете дві тридолларові пляшочки тільки за \$5, значить за звичайною \$1 на звичайній ціні. Не посилайте грошей. Залатити поштареві при дорученні.

Імя _____
Адреса _____
Місцевість _____ Стейт _____

ІНТЕРЕСНЕ ДЛЯ МУЖЧИН

Молодечих радощів бракує часто мужчинам перетомленим, вичерпаним зі сил або невровним. У деяких випадках завважати, що недостача належних або істачальних вітамінів і щоденних стравх була причиною нестачі енергії або бадьорости. Це бо причинно, що мужчини не мали радощів, якими вони з природи мали вітшатися.

Важливіми с звідомлення від таких, що зазнали незвичайного пробудження від нової вітамінової пігулки, званої TRI-X. Ця пігулка, як проведено, містять в собі мінімальну щоденну вимогу важливої вітамінової енергії для кожної дорослої людини. Вагато людей с просто здивованими, як оця сполука вітамінів стає в пригоді природі при витворенні нової енергії й життєздатности.

За окремою умовою читачі цієї газети можуть вабути TRI-X, коли вишлють оце повідомлення до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 91, Box 762, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють ім негайно пачку за \$3.50 відворотного поштою. Не треба посылати грошей — залатити просто листомови при дорученні.

Імя _____
Адреса _____
Місцевість _____ Стейт _____

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО

В. Е. Богачевський. Tel. OR. 3-2484
208 E. 6th St., NEW YORK 3, N. Y.
Перевіз меблів, багажу і різних речей.

Професійні оголошення

Д-р М. МАЙЗЕЛ
сікує гострі й встарілі недуги муштин і жінок, шпирні, загальне ослаблення, ширка й міхурі, ревматизм; переводить аналізи крові й сечі. Провірка \$3.00.
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
коло 4-го Етвено і Юніон Сквер.
Година Шодля 10—1 сподудія і 4—7. У неділі 11 ранку до 1 попод.

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7997

Осирі й доюгочасні недуги чоловіків і жінок. Шпирні. X-Ray. Розукутї як лікуємо без операції. Переводимо аналізи крові для супружжї дозволяти. — Офісні години: Шодля від 10 рано до 6:45 ввечері. В неділі від 11. до 1. попод. Ергашанція \$3.00.

Dr. Med. R. TYLBOR
50 East 3rd St. (коро 2nd Ave.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993

Скутритні недуги. Fluoroscopus, X-ray Electrocardiography, Analysis. Переводимо аналізи крові для супружжї дозволяти.

Офісні години: шодля 1-3 і 5-8 р.м. В неділі від 10-2 попод.

Dr. J. DERUHA
128 EAST 86th STREET
New York City

над станцією собвою Лексінгтон Евеню.

Місце має осередне положення, доступне з усіх боків. Окремі ждальні для жінок. Ордунус в будні дні: 10—2 і 4—9 год.

Особливу увагу звертас на недуги мужчин і жінок, неправильности й ослаблення. Якщо маєте які труднощі зі здоров'ям тіла або ума, порадьтеся мене з повним довір'ям. — Точні оглядіння, включаючи й провірку крові, \$3. ПОКІНЧИВ СТУДІУ В ЕВРОПІ.

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ ВЗУТТЯ „ГОВЕРЛЯ“ (“HOWERLA SHOES”)
203 Springfield Ave. (біля Prince St.), NEWARK, N. J.

Продаж мужської і жіночої та дитячої обуви із знаних американських фірм взуття (nationally advertised brands), різних шкіряних виробів, жіночих торбоник, рукавичок, пачків та скарпеток.

СВЯТОЧНА НАГОДА ВЛАСНОГО ВИРОБУ КАПЕЛЮХИ

з шайлітного фільту. ВІД \$3.95 ДО \$12.50.

Відновляємо куплені у нас капелюхи.

Нові весняні моди в різних красках. ПРОДАСМО ШОВКОВІ КРАВАТКИ, ПАСИ І ПЕЛКІ.

(Говоримо по українськи)

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Між 2-ою і 3-ою Етвено.)
Телефон: GR 5-3733. Відкрито до 10-ї год. ввечері.

УВАГА! БРУКЛІН І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Д-р мед. ОСИП ОРИШКЕВИЧ
6. лікар жіночих клінік у Львові і Гайдельберзі, 6. лікар-резидент двох загальних шпиталів в Брукліні.

ВІДКРИВСЯ ДНІ І. ТРАВНЯ 1951 Р.

ЛІКАРСЬКА ОРДИНАЦІЮ
при 102 ALBEMARLE RD. (пір McDonald Ave.), BROOKLYN 18, N. Y.
Tel.: GEedney 8-4909.

Догідна комунікація собсем Independent "F" до Church Ave., або автобусами і трамваями з усіх частин Брукліна. Години прийняття шодля: 2—3 і 7—8, крім четверга й неділі. В суботу тільки від 2—3. Прийняття в інших годинах за поперед. умовою.

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
В. Е. Богачевський. Tel. OR. 3-2484
208 E. 6th St., NEW YORK 3, N. Y.
Перевіз меблів, багажу і різних речей.

Книжки-Журнали-Картки

За різними книжками пишуть до "В-ва":
UKRAINIAN PUBLISHING CO.
P. O. Box 235, Cooper Station
New York 3, N. Y.

ПЕРЕВІЗ
пасажирів, пакунків і речей у місті, поза місто і на дальшу віддал.

ПО НИЗЬКІМ ЦІНІ.
Голоситись: 6-10 ранку і 6-10 веч. Телефон: CY. 9-7879
M. SHULGIN TRANSPORTATION
2066 Anthony Ave., N. Y. 57, N. Y.

НІЛЬНИ РАЗІВ

Чи вставали останньої ночі? Чи такі нічні мандрички не побавляють вас цинного сну і не томлять вас або не роблять вас докучливими та нервовими? А може ви терпите теж від болів голови, болів у крижах, у ногах та від заморотів голоті? Мільяни людей, які не вмівають належно тріляти, відходити з крові, можуть бути причиною вапих недомог.

Вагато осіб, що терпіли від цих тремтін, зазнали тепер чудової полеготи від нового ліку, що його звуть ВУ-КАЛ-О МІШАНІНА. (ВU-CAL-O Compound). Оцей лік, складаний з витягів з пяти потужно діючих ролісних ліків, в-воллі, як кажуць, помагати виділяти відходи, які забарають з тіла шкідливі залішки. За спеціальною умовою читачі цієї газети можуть дістати цей замінний препарат по зниженій ціні. Залатити оцей віршок до Oregon Drug Products, Box 762, Dept. 200, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам дві тридолларові пляшочки тільки за \$5, отже за звичайною \$1 на звичайній ціні. Не посилайте грошей — залатити просто поштареві при дорученні.

Імя _____
Адреса _____
Місцевість _____ Стейт _____

3. БЕРЕЗОВСКИ

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКІ УПРАВЛЕННЯ

BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-8741

Дні воли в модерні помешкання з усіма зручностями.

Персональна обслуга в усіх випадках без різниці мовного оску.

ІВАН БРОЦАК, власн.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

Обслуга Шпіра і Чесна

Our Services Are Available Anywhere in New Jersey

801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКІ

варадує погребення во \$150 ціні так низькій як ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКІ

Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2564

ТАРЗАН, ч. 2582. Переломив перепони.

"I AM TARZAN. I COME AS A FRIEND," SAID THE APE-MAN. "I AM OVAN OF CLOVI," REPLIED THE BOY. "WHAT DO YOU IN MY COUNTRY?"

"I AM LOST AND WOULD BE FRIEND WITH YOU AND YOUR PEOPLE," TARZAN SAID. "WHY," ASKED THE BOY SUDDENLY, "DID YOU ATTACK THE BEAR?"

"Я Тарзан і явлюся як приятель" — заговорив малпо-чоловік. — "А я Ован з Клові" — відозвався юнак. — "Що ти робити у мосу краю?"

"Я заблукав і хочу бути приятелем твого народу" — відповів Тарзан. "А чому ж ти напав на медведя?" запитався хлопцев.

"Якщо б я не наскочив на медведя, він був би вбив тебе" — пояснив Тарзан. — "То ти нароком врятував мое життя?" — дивувався юнак. — "Так", відповів Тарзан. "Я вірю тобі, але мої люди не повірять. У нас такий звичай, що вбивають чужинців" — заявив хлопцев.

Імя _____
Адреса _____
Місцевість _____ Стейт _____